

Asia: VN/7937/2020

Kommenttipyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen keskeisten käsitteiden sanastoksi

Yleisiä kommentteja:

Yleisiä kommentteja:

Jotkut käsitteistä eivät noudata terveydenhuollossa ja terveydenhuollon lainsäädännössä vakiintuneita käytäntöjä ja termejä. Terveydenhuollon konteksti osin hukkuu sote-käsitteiden yhdistämisessä, jolloin käsitteet eivät enää kuvaa terveydenhuollon toimintaa. Käsitteiden tulisi olla sellaisia, joissa tosiasiallisesti tuodaan esille, että kyseessä on sekä sosiaali- että terveydenhuollon palvelua/toimintaa koskeva toiminta.

Käsitteistöjen tulee olla eri laeissa mahdollisimman yhteneväisiä ja yksiselitteisiä. Tämä tärkeää mm. palvelutuottajalakeja uudistettaessa ja jos julkiset palvelut tulevat rekisteröitäväksi.

Toimintayksikköä ei ole tässä yhteydessä määritelty. On keskeinen valvontaviranomaisen työn kannalta.

Yksittäisiä käsitteitä koskevia kommentteja. Pyydämme jaottelemaan kutakin käsitettä koskevat kommentit kyseisen käsitteen numeron alle.

1. käsitettä koskevat kommentit

-

2. käsitettä koskevat kommentit

-

3. käsitettä koskevat kommentit

-

4. käsitettä koskevat kommentit

-

5. käsitettä koskevat kommentit

-

6. käsitettä koskevat kommentit

sv socialservice; socialvårdstjänst; social tjänst < pois

Poistettavaksi ehdotettu käsite muuttaa kokonaan tarkoitusta, ei suositella käytettäväksi

7. käsitettä koskevat kommentit

perustason sosiaalipalvelu; sosiaalihuollon peruspalvelu

sv socialservice på basnivå; socialvårdstjänst på basnivå; social tjänst på basnivå < pois; basservice inom socialvården ehdotus: socialvårdens basservice

Jako perustason ja erityistason ei perustu vakiintuneeseen käsitteistöön tai termistöön sosiaalihuollossa. Käsitteet eivät selkeästi kuvaa tasolle sisältyviä palveluja, jolloin ei ole perusteita käyttää niitä kummallakaan kielellä. Käsitteet perustuvat terveydenhuollon vakiintuneeseen käsitteistöön.

8. käsitettä koskevat kommentit

erityistason sosiaalipalvelu < pois;

sosiaalihuollon erityispalvelu < jää;

sv socialservice på specialiserad nivå; socialvårdstjänst på specialiserad nivå; social tjänst på specialiserad nivå; socialvårdens särskilda service; särskilda tjänster inom socialvården hellre än: socialservice på specialnivå; socialvårdstjänst på specialnivå; social tjänst på specialnivå < em. pois

socialvårdens specialservice < jää

Tähän kategoriaan tulisi lisätä myös psykogeriatriset vanhuspalvelut ja mielenterveyspalvelut. Näistä jälkimmäiset voivat olla sekä perus- että erityispalveluja.

9. käsitettä koskevat kommentit

-

10. käsitettä koskevat kommentit

-

11. käsitettä koskevat kommentit

-

12. käsitettä koskevat kommentit

sosiaali- ja terveydenhuollon yhteinen palvelu < jää

sv gemensam tjänst för socialvården och hälso- och sjukvården; socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma tjänster pl; socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma service < pois, tilalle socialvårdens och hälsovårdens gemensamma service

13. käsitettä koskevat kommentit

Sosiaalihuollossa tukipalvelu voidaan antaa myös itsenäisenä palveluna ilman, että se kytkeytyy toiseen palveluun tukevana tai täydentävänä.

14. käsitettä koskevat kommentit

Lähipalvelu käsitteenä ei ole nykyisessä käytössä vakiintunut termi ja tulee tuottamaan sekaannusta perustason ja matalan kynnyksen palvelun kanssa.

15. käsitettä koskevat kommentit

matalan kynnyksen palvelu

sv tjänst med låg tröskel; lågtröskeltjänst; < em. sv pois

service med låg tröskel

Suora käänös ei ole toimiva. Ruotsiksi ei voi puhua matalan kynnyksen palveluista, jolloin olisi perusteltua löytyä joku vastaava kuvaus.

16. käsitettä koskevat kommentit

Sv: serviceverksamhet ja serviceproduktion

17. käsitettä koskevat kommentit

sosiaali- ja terveystalvelujen antaja; < palvelunantaja

Sv: servicegivare av social- och hälsovårdsservice/-tjänster

18. käsitettä koskevat kommentit

Sv: social- och hälsovårdsorganisatör

Aikaisemmin julkisuudessaakin on esitetty, että käsite ei kuvaa toimintaa, joka sisältää myös erittäin vaativaa erikoissairaanhoidon toimintaa.

19. käsitettä koskevat kommentit

Sv: social- och hälsovårdens serviceproducent / producent av social- och hälsovårdstjänster

Tarvitaanko sosiaali- ja terveyspalvelujen antaja -käsitettä? On selkeämpää, jos olisi vain järjestäjä, tuottaja ja toteuttaja.

20. käsitettä koskevat kommentit

Miten eroaa tuottajasta?

Sv: givare ei toimi, koska tarkoittaa antajaa – toteuttaja olisi verkställare. Jälkimmäinen ei taas sovi kielikorvaan.

21. käsitettä koskevat kommentit

Miten eroaa järjestäjästä?

22. käsitettä koskevat kommentit

Termit 19, 20, 21 ja 22 eivät kielellisesti kuvaa toimintaa ja ovat sekavia ja sekaannuttavia. Kuvattava uudestaan selkeämmillä termeillä, jotka kuvaavat toimintaa kansalaisille helposti avautuen.

23. käsitettä koskevat kommentit

Palvelujen rekisteröinnin kannalta olisi tarpeen määritellä, mitkä palvelut vähintään muodostavat sosiaali- ja terveyskeskuksen.

24. käsitettä koskevat kommentit

Perhekeskus ei kuvauksen perusteella ole toimintayksikkö, jolla on vastuuhenkilö, henkilökunta ja omat palvelut. Ennemmin on kyse toiminnallisesta kokonaisuudesta ja verkostomaisesta (vapaaehtoinen?) palveluiden yhteenliittymästä.

Palvelujen rekisteröinnin kannalta herää kysymys, onko kyse rekisteröitävästä palvelusta. Viimeisimmässä palvelutuottajakiluonnoksessa määriteltiin valtuutettu palvelun tuottaja. Voiko hän ylläpitää hallinnollista rakennetta ja rekisteröidäkö pelkkä hallintorakenne, ellei ole omaa palvelutoimintaa. Valtuutettu palveluntuottaja on myös käsitteenä uusi ja vakiintumaton sekä edellyttää selkeärajaista määrittelyä siten, että jokainen ymmärtää mitä sillä tarkoitetaan.

25. käsitettä koskevat kommentit

Yhteensovittaminen = sv samkoordinerande (av social- och hälsovårdsservice)

26. käsitettä koskevat kommentit

-

27. käsitettä koskevat kommentit

-

28. käsitettä koskevat kommentit

Miksi ei ole suoraan hyvinvointialueen kertomus ja suunnitelma?

29. käsitettä koskevat kommentit

Sv. Tillgång till social- och hälsovårdsservice

Palvelujen saatavuutta tulisi arvioida myös suhteessa kysyntään ja laeissa määriteltyjen määräaikojen toteutumiseen.

30. käsitettä koskevat kommentit

-

31. käsitettä koskevat kommentit

-

32. käsitettä koskevat kommentit

Sv: klient

33. käsitettä koskevat kommentit

-

34. käsitettä koskevat kommentit

Sv. Klient

Olisi johdonmukaista, että on aina klient, riippumatta käyttäkö so- vai te-palveluja. Ei voida aina eritellä, minkä vuoksi henkilö asioi terveydenhuollon palveluissa (asiakas vs. potilas).

35. käsitettä koskevat kommentit

Puhuttaessa terveydenhuollon kontekstissa, potilas-sanankäyttö tulee olla ensisijaista. Potilas-käsitteessä henkilö on aktiivinen toimija ja osallistuu oman hoitoonsa ja sen järjestämiseen, mutta terveydenhuollossa ei voi ikään kuin asiakkaana "shoppailla" terveyspalveluita "asiakkaanomaisesti". Hoidosta päättää lainsäädännönkin mukaan lääkäri, joten asiakas-termi ei sovellu yleisesti terveydenhuollon asiakkuutta kuvaamaan. Huomioitava kaikessa termistössä.

36. käsitettä koskevat kommentit

Sv: klienthandledning

37. käsitettä koskevat kommentit

-

38. käsitettä koskevat kommentit

-

39. käsitettä koskevat kommentit

Lainsäädäntö tuntee vain hoitoon pääsyn/hoidon tarpeen arviointi. Tulee säilyttää jatkossakin terveydenhuollon ammattitermiksi muodostuneena vakiintuneena käsitteenä. Perustason palveluissa hoidetaan yhä vaativampia terveydenhuollon tehtäviä, joissa ei haeta tai toteuteta palvelua vaan hoitoa.

40. käsitettä koskevat kommentit

Sv: servicehelhet

41. käsitettä koskevat kommentit

-

42. käsitettä koskevat kommentit

Sv: ei ole toimiva käsite ruotsiksi.

43. käsitettä koskevat kommentit

Sv klientdelaktiget

44. käsitettä koskevat kommentit

Sv. Klientorienterat tillvägagångssätt

Potilaslähtöisyys kuvaa erikoissairaanhoidon kontekstia jne. Potilaslähtöisyys on nostettava termistöön

Husa Sari
Etelä-Suomen aluehallintovirasto - Sosiaalihuoltoyksikkö,
Terveystieteiden yksikkö